

غیرشفاف غیرلازم

نیوشا طبیبی گیلانی
پادکستر و روزنامه‌نگار

سال‌ها پیش در ماجرای قتل مرحوم دکتر کاظم سامی، وزیر کشور وقت، در اولین جلسه مطبوعاتی جمله‌ای فرمودند که باید در تاریخ بررسی‌های پلیسی مملکت ماندگار شود. ایشان در مقابل پرسش‌های مکرر خبرنگاران در مورد عاملان احتمالی قتل گفتند (نقل به مضمون): «در هنگام وقوع قتل در محیطی در بسته و بدون حضور عوامل انتظامی، ما از کجا بدانیم که چه کسی قاتل است؟» که معنی‌اش می‌شود؛ دستگاه انتظامی و پلیسی فقط وقتی به تحقیق درباره قتل اقدام می‌کنند که نمایندگان‌شان در محل حضور داشته باشند! البته که دستگاه پلیس کشور هرگز موقوف به چنین چیزی نمانده است. سالیانه صدها پرونده پیچیده قتل توسط کارآگاهان زنده پلیس کشف می‌شوند و عوامل، متخلفان و بزه‌کاران به محاکم قضایی تحویل داده می‌شوند تا وفق قوانین کشور و در شرایطی عادلانه، محاکمه شده و به مجازات برسند.

این را به عرض رساندم، چون اظهارات نماینده محترم دادستان در اثنای دادگاه رسیدگی به پرونده قتل مرحوم داریوش مهرجویی و خانم وحیده محمدی فر، اظهاراتی شبیه به همان نقل قول از وزیر اسبق کشور بوده است. هر دوی این پرونده‌ها با حساسیت ویژه‌ای از سوی مردم، رسانه‌ها و دستگاه امنیتی و قضایی تعقیب می‌شدند بنابراین اظهارات، نحوه اطلاع‌رسانی و عملکرد «غیرشفاف غیرلازم»، سبب ایجاد تشکیک و ابهاماتی نازدودنی از پرونده می‌شود. «عدم شفافیت نالازم» آنجایی است که ابهامات بیپوده‌ای ایجاد می‌شود یا پرسش‌ها، پاسخ‌هایی بسیار غیردقیق دریافت می‌کنند. در حالی که اگر پاسخ‌های شفاف و اظهارات دقیق و حساب‌شده جهت افشاح افکار عمومی و اولیای دم بیان شوند، اعتمادی آرامش‌بخش بین طرفین ماجرا به وجود می‌آید.

نماینده دادستان در مقابل ایراد وکیل خانواده مقتول، در موضوع «عدم بازبینی فیلم دوربین‌های ورودی شهرک»، گفته‌اند: «دوربین‌ها بررسی نشده چون متهمان گفته‌اند از در اصلی شهرک وارد باغ نشدند، بلکه از دیوار پشتی خودشان راه به ویلا آقای مهرجویی رساندند.» یعنی پلیس و کارآگاهان حرف قاتلان را ملاک قرار داده و تحقیق را کافی دانسته‌اند؟ در حدی که دیگر نیاز ندیدند زحمت بازبینی دوربین‌ها را به خود بدهند؟ اگر ملاک، اظهارات قاتلان است، پس چه جای تحقیق؟ آیا می‌شود در موضوعی که به گرفته‌شدن جان دو انسان بستگی دارد، به اظهارات مجرمان بسنده کرد؟ قطعاً کارآگاهان تمام جزئیات را بررسی کرده‌اند.

در ادامه و در پاسخ به ایراد وکیل درباره لباس‌هایی که آقای مهرجویی به تن داشته‌اند، نماینده محترم دادستان چنین گفته‌اند: «انگیزه درونی افراد برای قتل، ممکن است اصلاً کشف نشود. چون این متهمان اقرار به قتل داشتند ما وارد موضوعات دیگر نمی‌شویم و کیفر خواست براساس حدس و گمان نیست. ضمن اینکه ما ملزم نیستیم بررسی کنیم یک نفر در خانه‌اش می‌خواهد رگبی ببویش یا کت و شلوار». در صورتی که کارویژه پلیس و دستگاه قضایی، پی بردن به انگیزه قتل از سوی قاتلان است. اگر جز این است که به صرف اثبات انجام قتل توسط شخصی، دیگر نیاز به برگزاری دادگاه نیست و باید او را یکسره روانه اجرای حکم کرد. مسلماً نوع پوشش غیرمعمول آقای مهرجویی در خانه که به شهادت خانواده و دوستانش نشان می‌دهد که ایشان منتظر مهمان یا مهمانانی بوده، عنصری تعیین‌کننده در پرونده است.

علی‌القاعده اظهارات نماینده محترم دادستان، دارای مستندات قانونی لازم است. مثلاً اینکه تحقیق درباره نوع پوشش مقتول جزو وظایف رسیدگی‌کنندگان به پرونده نیست، باید به روشنی مورد تأکید قانون قرار گرفته باشد. اگر قانون و رویه‌ای در این موضوع موجود نباشد، گفتن چنین حرف‌هایی که نه جامعه را قانع می‌کند و نه منطق و پایه‌ای دارند، چه ثمره‌ای جز افزون به ابهامات دارد؟ آیا نماینده محترم دادستان، ارزشی برای افکار عمومی و نگرانی‌های مردم قاتل نیست یا احتمالاً نکته‌ای دیگر وجود دارد که لازم است ایشان توضیح دهند؟

عکس: Gettyimages

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline
https://t.me/hammihanonline
@Hammihanonline

۲۴ ساعت
24 HOURS

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسی • مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی • سردبیر: محمد جواد روح • سردبیر آنلاین: افشین امیرشاهی • معاون سردبیر: مهرداد خدیو • دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد)، آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌المللی)، علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست)، الهه ابراهیمی (خبر)، آرش خاموشی (عکس)، هادی حیدری (طرح و کاریکاتور)، مدیر هنری: مهدی قربانی تبار، حرفه‌چینی و ویراستاری: شهرام هادی • مدیر اداری و آژسی‌ها: شاهرخ حیدری • تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آژسی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸، لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

بازی جوانمردانه شاید وقتی دیگر

مرحله حذفی جام ملت‌ها در حالی آغاز می‌شود که رسانه‌های مطرح دنیا به رفتار یورگن کلینزمن اعتراض کردند

سپهر زری
گزارشگر ورزشی هم‌میهن

نیست. ما در محاسبات دچار اشتباه شدیم و نمی‌خواستیم سه گل از مالزی بخوریم. شرایط آنطور که می‌خواستیم پیش نرفت، اما خوشحالم که به مرحله بعدی صعود کردیم». در صورتی که جنوبی با تساوی سه بر سه مقابل مالزی، با ۵ امتیاز به‌عنوان تیم دوم باید به مصاف عربستان برود. نشریات عربستانی به شدت از کاری که کره جنوبی کرده، شاک می‌کنند. نشریات عربستانی معتقدند، کره‌ای‌ها از قصد با تساوی مقابل مالزی به این سمت جدول آمدند تا با عربستان دیدار کنند. هر چند روی کاغذ مسیر کره جنوبی سخت شده و در صورت پیروزی مقابل عربستان باید در مرحله یک‌چهارم پایانی به مصاف (احتمالاً) استرالیا برود. گفتنی است، تقابل کره جنوبی و عربستان یادآور دیدار این دو تیم در فینال جام ملت‌های آسیا در سال ۱۹۸۸ است که البته عربستانی‌ها با درخشش محمد الدعا به در ضربات پنالتی به پیروزی رسیدند و جام قهرمانی را از آن خود کردند.

استرالیا، موزترین مدعی

رسانه‌های قطری عقیده دارند استرالیا یکی از موزترین تیم‌های مدعی عنوان قهرمانی است که کمتر در مورد آن‌ها صحبت می‌شود. در سومین دور از مرحله گروهی جام ملت‌های آسیا ۲۰۲۳، قطر از گروه B دو دیدار برگزار شد که در پایان از یکستان و استرالیا راهی مرحله حذفی جام ملت‌های آسیا شدند. استرالیا با تساوی مقابل حریف سرسختی چون ازبکستان توانست بار دیگر به‌عنوان سرگروه راهی دور حذفی جام ملت‌ها شود اما یک حسرت در دل استرالیایی‌ها باقی ماند. استرالیا تا دقیقه ۸۰ از حریف خود پیش بود تا برای نخستین بار از زمان ورودش به قاره آسیا با سه برد پیاپی به دور حذفی صعود کند که این امر میسر نشد. به هر ترتیب این تیم با دو برد و یک تساوی به مانند همیشه موفق به صعود شد تا در جمع شانزده تیم برتر آسیا باقی بماند. پیش از این در سال ۲۰۰۷، این تیم با یک برد، یک تساوی و یک شکست به‌عنوان تیم دوم صعود کرده بود. همچنین در ۲۰۱۱ با دو برد و یک تساوی صدرنشین شد و در ۲۰۱۵ نیز با قبول دو برد و یک شکست، در رده دوم گروه قرار یافت. استرالیا باید در مرحله یک‌هشتم به مصاف اندونزی برود و در صورت پیروزی مقابل این تیم شرقی، باید با برنده کره جنوبی و عربستان مصاف داشته باشد که قطعاً دیدار بسیار سختی خواهد بود.

عربستان و مسیر سینوسی

عربستان گران‌ترین تیم جام ملت‌ها نیست اما گران‌ترین سرمربی و کادرفنی جام ملت‌ها را در اختیار دارد. روبرتو مانچینی در راستای جذب ستاره‌های فوتبال دنیا به تیم‌های عربستان رفت و یحیی توره نیز دستیار او شد تا کادری پرستاره راهی جام ملت‌ها شود. عربستان در مسابقه نخست در ثانیه‌های پایانی موفق شد، دروازه عمان را باز کند و با حساب دو بر یک، پیروز شود. مقابل قزیرستان نیز با دو گل به سه امتیاز رسید اما در دیدار سوم مقابل تایلند با تساوی بدون گل متوقف شد. با این حال روبرتو مانچینی که در یورو ۲۰۲۰ با ایتالیا قهرمان جام ملت‌های اروپا شده بود با گرمی سنگینی که برای کره‌ای‌ها خواند ثابت کرد عربستان قصد حذف‌شدن در مرحله یک‌هشتم را ندارد: «باید در این مسابقه گلزنی می‌کردیم. تحلیل من این بود که در دور گروهی ۶ گل برنیم که حالا باید این دو گل کمبود را مقابل کره جنوبی جبران کنیم». عربستانی‌ها در صورت پیروزی مقابل کره جنوبی به مصاف برنده دیدار استرالیا و اندونزی خواهند رفت.

آنچه مسلم است قطعاً در مرحله یک‌هشتم پایانی یک تیم مدعی از بین عربستان و کره جنوبی کنار خواهد رفت. باید دید آیا در یک چهارم تقابل حساس ژاپن و ایران را خواهیم دید یا خیر. همچنین مصاف استرالیا با برنده دیدار کره جنوبی و عربستان، می‌تواند در مرحله بعدی را بیش از پیش جذاب کند.

چهره

ایرج جمشیدی درگذشت

ایرج جمشیدی، یکی از باسابقه‌ترین و خلاق‌ترین روزنامه‌نگاران اقتصادی نیمه‌شب چهارشنبه، چهارم بهمن ماه پس از تحمل یک دوره بیماری درگذشت. جمشیدی که به‌هنگام مرگ ۷۴ سال داشت از جمله اعضای گروه ۱۲ نفره‌ای بود که در روز ۱۰ مهرماه ۱۳۵۲ به اتهام تلاش برای ترور شاه و بودن فرح پهلوی و رضا پهلوی، توسط ساواک بازداشت شدند. این گروه که خسرو گل‌سرخ نیز یکی از اعضای آن بود، قصد فعالیت چریکی و پارتیزانی داشت که در نخستین گام برای گروگانگیری رضا پهلوی، لورفت و متلاشی شد. مجازات اعدام ایرج جمشیدی پس از ابراز ندامت، به ۱۰ سال زندان کاهش یافت. او که پیش از انقلاب هم سابقه خبرنگاری داشت، چندسالی پس از آزادی از زندان، بار دیگر به این حرفه روی آورد. جمشیدی با دور هم جمع کردن گروهی از روزنامه‌نگاران قدیمی، زندانیان سیاسی سابق و جوانان تازه‌کار، روزنامه‌های اخبار اقتصادی، ابرار اقتصادی و آسیا را منتشر کرد. او علاوه بر حضور در متن فعالیت سیاسی در سال‌های دهه ۵۰، فعالیت رسانه‌ای در تهران، مصور، زن روز، ابرار اقتصادی و روزنامه جریان ساز آسیا، گفت‌وگو با صدها شخصیت سیاسی و فرهنگی در آسیانویز ایران را نیز در کارنامه پر بار خود داشت.

کتابخانه

شماره ۲۲ فصلنامه «خاطرات سیاسی»

بیست‌ودومین شماره فصلنامه «خاطرات سیاسی» ویژه پاییز ۱۴۰۲ منتشر شد. پرونده اصلی این شماره به «تبارشناسی جناح چپ و راست در سیاست پساانقلاب ایران» اختصاص یافته است که حاوی گفتارهایی از چهره‌های شاخص هر دو جناح از جمله اسدالله بادامچیان، محمدرضا باهنر، حسین کمالی، محمد محمدی گرگانی، حبیب‌الله پیمان و... است. در بخش «یادها و خاطره‌ها» این نشریه نیز به داریوش مهرجویی، اکبر گلپایگانی و هنری کیسینجر پرداخته شده است. سرمقاله این شماره نیز با عنوان «بلاغت حاکمیت»، تحلیلی گون‌شناسانه است از ضعف مفرط کارگزاران نظام در فن سخنوری. فصلنامه «خاطرات سیاسی» در

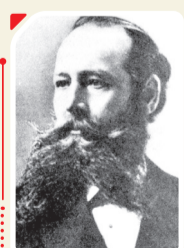

فصلنامه
خاطرات سیاسی
صاحب امتیاز و
مدیرمسئول:
احمد حکیمی پور
سردبیر:
حسن اکبری بیرق
ناشر:
اراده ملت

روزنامه‌فروشی‌های معتبر و سایت طاقچه از طریق آینومان، در دسترس علاقه‌مندان تاریخ سیاسی معاصر ایران قرار گرفته است. فصلنامه «خاطرات سیاسی»، فصلنامه‌ای است با روش تحلیلی، آموزشی و اطلاع‌رسانی و مطالب مندرج در آن، بیانگر آرای نویسندگان است.

تاریخ

ماوزر؛ تفنگ رسمی ارتش ایران

هفتم بهمن ماه ۱۳۰۹ و پس از بررسی‌های طولانی، رضاشاه موافقت کرد که اسلحه «ماوزر» (Mauser) ساخت آلمان، پس از یک دوره آزمایش چندساله، تفنگ رسمی ارتش ایران بشود. در نهایت در سال ۱۳۱۳ به این اسلحه نمره قبولی داده شد و این سلاح جای تفنگ‌های روسی و انگلیسی را گرفت. تولید این اسلحه از سال ۱۲۷۷ آغاز شده و در جنگ جهانی اول به‌عنوان سلاحی دقیق، خوش دست و سبک شناخته شده بود. این تفنگ را دو برادر آلمانی به نام‌های پل و ویلهلم ماوزر برای ارتش آلمان ساختند و بعدتر شعبه خود را به شهر «برنو» انتقال دادند. میان دو جنگ اول و دوم جهانی بیش از یک میلیون ماوزر در آلمان و شهر برنو ساخته شد که علاوه بر ۱۱ لشکر پیاده در ورماخت، ارتش‌های ژاپن و رومانی هم به آن مجهز شده بودند. با خرید ایران از تفنگ‌های ماوزر ساخت شهر برنو، این تفنگ در ایران هم به تفنگ برنو شهرت پیدا کرد. بعدتر در دهه ۱۳۲۰، ایران خود دست به ساختن برنو کوتاه و برنو معمولی در کارخانه‌های تسلیحات دوشان‌تپه زد.